روزنامه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی

پنجشنبه ۶ آذر ۱۴۰۴ ■ سال سی‌وسوم ■ شماره ۹۵۴۹

سرمایه گذاری برای تولید

همشهری

■ حضرت امیر المؤمنین علی(ع): نیکی کردن به بدکار، دشمن را به صلاح می آورد.

■ اذان ظهر: ۱۱:۵۲ ■ غروب آفتاب: ۱۶:۵۲
■ اذان مغرب: ۱۷:۱۲ ■ نیمه شب شرعی: ۲۳:۰۸
■ اذان صبح فردا: ۵:۲۴ ■ طلوع آفتاب فردا: ۶:۵۳

حافظ

حافظ ار بر صدر ننشیند، ز عالی‌مشربی‌ست
عاشق دردی‌کش اندر بند مال و جاه نیست

صفحه‌آرا: علیرضا بهرامی

■ پذیرش آگهی: ۸۴۳۲۱۰۰۰
■ چاپ: همشهری
■ تلفن: ۴۸۰۷۵۰۰۰

■ توزیع و اشتراک: موسسه نشر گستر امروز نوین
■ تلفن توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰
■ تلفن اشتراک: ۶۱۹۳۳۱۱۴

■ دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سیدکمال قریشی، شماره ۱۴
■ کدپستی ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ ■ تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۵۴۴۶
■ تلفن: ۲۳۰۲۳۰۰۰، نمابر: ۲۲۰۴۶۰۶۷

■ همشهری آنلاین: www.hamshahrionline.ir
■ سایت روزنامه: newspaper.hamshahrionline.ir

صفحه آخر

■ صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
■ مدیر مسئول: محسن مهدیان
■ سردبیر: دانیال معمار
■ دبیر تحریریه: شهرام فرهنگی
■ معاونان سردبیر: علی عمادی، شاهین امین
■ مدیر فنی: حامد یزدانی
■ مدیر هنری: مهدی سلامی
■ دبیر عکس: امیر پناهپور

سیاسی و دیپلماتیک:
■ مدیر: حسین ارجلو
شهرنگار:
■ مدیر: پروانه بهرام‌نژاد
■ دبیر: مریم باقرپور
اقتصاد:
■ مدیر: حسین لطفی
■ دبیر: مریم موسی‌پور
تماشاگر:
■ مدیر: امیرمحمد یعقوب‌پور
■ دبیر: لیلی خرسند
گزارش:
■ مدیر: فهیمه طباطبایی

سرزمین من:
■ مدیر: سیده زهرا عباسی
■ دبیر: زهرا رفیعی
تندرستی:
■ مدیر: جواد نصرتی
■ دبیر: مریم سرخوش
سرنخ:
■ مدیر: جواد عزیزی
■ دبیر: محمد جعفری
دانستنیها:
■ مدیر: ساسان شادمان
■ دبیر: زهرا خلجی

جامعه:
■ مدیر: مسعود میر
■ دبیر: فاطمه عسگری‌نیا
۲۴ (سینما و تلویزیون):
■ مدیر: سعید مروتی
■ دبیر: علیرضا محمودی
صفحه آخر:
■ دبیر: عیسی محمدی
سرگرمی:
■ دبیر: فرزام شیرزادی
طرح و گرافیک:
■ دبیر: محمدعلی حلیمی

■ سردبیر آنلاین: سید مجتبی صادقی
■ معاونان آنلاین: کامران بازنجی، حامد فوقانی
■ مدیر محتوای تلویزیون: اسماعیل سلطنت‌پور
■ مدیر چندرسانه‌ای: زهراسادات بهشتی
■ مدیر پخش زنده: امیرحسین محمددوست
■ مدیر تولید تلویزیون: الهه‌سادات بهشتی
■ مدیر فضای مجازی: محمدحسین امیری

دور دنیا

دو جفت چشم جغدی!

در هفته گذشته، حضور ۲ جغد برفی در ساحل دریاچه میشیگان در شمال شهر شیکاگو توجه گسترده‌ای را به‌خود جلب کرده و جمعیت زیادی از علاقه‌مندان به پرنده‌نگری را به این منطقه کشانده است. این پرندگان شکاری که معمولا در مناطق قطبی زندگی می‌کنند، امسال زودتر از موعد معمول وارد شیکاگو شده‌اند و مدت بیشتری نیز در این منطقه مانده‌اند. این موضوع باعث شده برخی کارشناسان احتمال بروز پدیده‌ای به نام «هجوم ناگهانی» را مطرح کنند؛ حالتی که در آن تعداد زیادی از جغدهای برفی به‌طور همزمان به مناطق جنوبی مهاجرت می‌کنند.
انجمن پرنده‌شناسی شیکاگو اعلام کرده که این دو جغد در نزدیکی پناهگاه پرندگان مونتروز پوینت دیده شده‌اند و یک جغد دیگر نیز به‌طور گذرا در ساحلی چند کیلومتر دورتر مشاهده شده است. با اینکه جغدهای برفی در شیکاگو نادر نیستند، اما تعداد آنها در هر زمستان متفاوت است؛ گاهی چند مورد گزارش می‌شود و گاهی هیچ‌کدام دیده نمی‌شوند. رئیس انجمن، ادوارد واردن، با اشاره به طبیعت مهاجر و غیرقابل پیش‌بینی این پرندگان، گفته است که تعیین الگوی رفتاری آنها بسیار دشوار است.
هفته گذشته بیش از ۱۰۰ نفر در اسکله‌ای بتنی در کنار دریاچه جمع شدند تا این پرندگان را از نزدیک ببینند. شان کلارک، یکی از علاقه‌مندان به عکاسی و پرنده‌نگری، گفت که جغدها در طول روز بارها ظاهر شدند و با وجود جمعیت زیاد، رفتار آرامی داشتند. با این حال، حضور چند شاهین شکاری باعث شد جغدها واکنش نشان دهند؛ چشم‌های زردشان باز شد و بال‌های بزرگشان را تکان دادند، اما در محل خود باقی ماندند.
جغدهای برفی تابستان‌ها را در شمال مدار قطب زندگی می‌کنند و در زمستان برخی از آنها به جنوب کانادا و شمال ایالات متحده مهاجرت می‌کنند. اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت این گونه را در وضعیت «آسیب‌پذیر» طبقه‌بندی کرده است. در شیکاگو، این پرندگان از پستانداران کوچک و پرندگان آبزی تغذیه می‌کنند. بسیاری از بازدیدکنندگان از جمله آلن هاوتون که برای نخستین بار پس از ۵سال پرنده‌نگری موفق به دیدن این جغدها شدند، تجربه‌شان را «شگفت‌انگیز» توصیف کردند.

سوژه روز

چراغانی تهران!

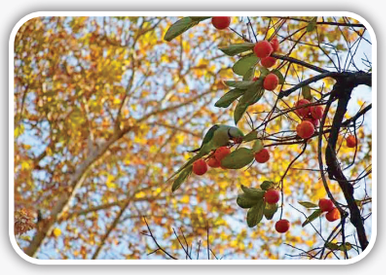

این روزها اگر از زندگی روزمره فاصله بگیرید و به‌جای فکر کردن به مسائل غم‌انگیزی مثل آلودگی هوا و افزایش قیمت بنزین و سکه، کمی سربه‌هوا شوید و در بوستان‌ها و برخی کوچه‌های تهران پاییزی قدم بزنید، حتما خرمالوهای نارنجی و درخشان تهران را خواهید دید که به شاخه‌های درختان بی‌برگشان چسبیده و منتظر لحظه رهایی‌اند؛ لحظه‌ای که طوطی شکرشکن یا کلاغ مشکین‌پر و یا گنجشک پر جنب‌وجوشی دور آن چرخ بزند و آن را مال خود کند. حتی اگر این میوه آسمانی که از یک قرن پیش مهمان تهران شده، نصیب پرندگان نشود، حتما روزگار آن را جلو پای رهگذری قرار خواهد داد تا کامش را شیرین کند.
یکی از مکان‌هایی که در این روزهای پاییزی می‌توانید به تماشای چراغانی این میوه آسمانی بروید، بوستان باغ ایرانی یا همان بوستان علی‌محمد مختاری در محله ده‌ونک است؛ بوستانی پر از درختان بلندخرمالو، چنارهای سربه فلک کشیده، سرو و کاج همراه با انواع درختچه‌های زینتی و بومی ایران. اگر مسیرتان به این بوستان زیبا افتاد، حتما گوشتان را هم تیز کنید تا صدای موسیقی گوش‌نواز طوطی‌های باغ را هم از دست ندهید؛ جیغ‌جیغ‌هایی که از ته دل به شما خوش‌آمد می‌گویند و شما را از دیدن و شنیدن زیبایی‌های پادشاه فصل‌ها، پاییز سرشار می‌کنند.

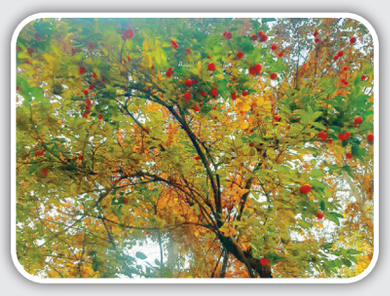

غار نخجیر در دلیجان / عکس: همشهری / امیر رحمانی

ملاقات با فرازمینی‌ها در ایران!

گمانه‌زنی این روزها درباره فرازمینی‌ها، بهانه‌ای شد تا مکان‌های خیالی فرازمینی‌ها را در ایران دنبال کنیم

سیدسروش طباطبایی‌پور | روزنامه‌نگار | تاکنون بارها و بارها ادعای تماس مستقیم یا غیرمستقیم فرازمینی‌ها با زمین، توجه رسانه‌ها و عموم مردم را به‌خود جلب کرده است؛ حتی گزارش‌هایی مبنی بر مشاهده اجرام ناشناس پرنده در زمین و نشانه‌هایی از زندگی فرازمینی‌ها در سیارات دیگر ارائه شده که البته منشأ هیچ‌کدامشان از نظر علمی ثابت نشده و همچنان در هاله‌ای از ابهام است. موضوع فرازمینی‌ها آنقدر داغ است که براساس آن فیلم‌های سینمایی پرطرفداری هم ساخته شده؛ «جنگ دنیاها»، «لبه فردا»، «کشور بیگانه» و... از این دسته‌اند. اما غیر از داستان‌ها و فیلم‌ها، چگونه می‌توانیم محل زندگی فرازمینی‌ها را از نزدیک ببینیم و آن را تجربه کنیم؟ بد نیست بدانید در ایران خودمان غیر از دریاها و کوه‌ها و جنگل‌ها، مکان‌هایی نیز وجود دارند که با دیدن آنها، حس و حال زندگی فرازمینی‌ها را تجربه می‌کنید. پس اگر به ماجراهایی از این دست علاقه‌مندید، با ما همراه شوید.

کوه‌های مریخی در چابهار

کوه‌های مریخی چابهار، با ساختارهای فرسایشی و رنگ‌های خاکستری و سرخ، چشم‌اندازی فرازمینی و شگفت‌انگیز پدید آورده‌اند. این کوه‌ها در مسیر چابهار به گواتر قرار دارند و به‌دلیل شباهتشان به سطح مریخ، مقصدی محبوب برای گردشگران است. کوه‌های مریخی به‌دلیل ترکیب خاص رسوبات دریایی و فرسایش شدید بادی و آبی طی میلیون‌ها سال، به این شکل منحصربه‌فرد و فرازمینی درآمده‌اند.

گنبد مینا در تهران

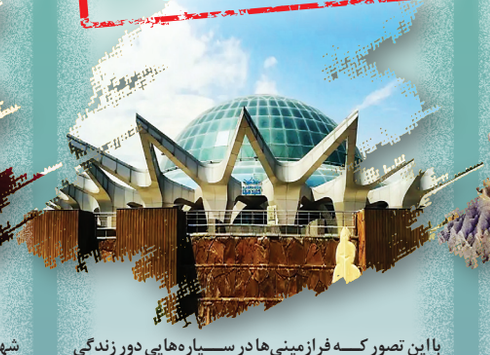

با این تصور که فرازمینی‌ها در سیاره‌هایی دور زندگی می‌کنند، پس هر جا که سخن از نجوم و دیگر کهکشان‌ها به میان بیاید، می‌توان از آنجا به فرازمینی‌ها هم نگاه کرد. یکی از این مراکز نجومی، گنبد مینا در تپه‌های عباس‌آباد تهران است. این مرکز علمی-تفریحی با گنبدی به قطر ۱۸متر، امکان نمایش فیلم‌های تمام‌گنبدی درباره نجوم، کیهان، سیارات و پدیده‌های فضایی را فراهم می‌کند.

شهاب‌سنگ‌ها در برج آزادی

شهاب‌سنگ‌ها به‌عنوان بقایای اجرام آسمانی، از مهم‌ترین سرنخ‌ها برای بررسی منشأ احتمالی حیات فرازمینی هستند. در برخی موزه‌ها شهاب‌سنگ‌هایی که در ایران پیدا شده است، نگهداری می‌شود که می‌توان سراغشان رفت و حتی آنها را در دست گرفت. موزه تخصصی شهاب‌سنگ در برج آزادی از این دسته است. بخشی از بزرگ‌ترین شهاب‌سنگ ایران که در دشت‌های ورامین پیدا شده نیز در کاخ گلستان است.

دره ستارگان در قشم

دره ستارگان یکی از شگفت‌انگیزترین پدیده‌های طبیعی جزیره قشم است که در بخش جنوبی جزیره و نزدیکی روستای برکه خلف قرار دارد. بومیان منطقه بر این باورند که این دره بر اثر سقوط ستاره‌ای از آسمان شکل گرفته و آن را مکانی اسرارآمیز و فرازمینی می‌دانند. دره ستارگان به‌عنوان ژئوپارک جهانی یونسکو ثبت شده و مقصدی محبوب برای گردشگران و علاقه‌مندان به طبیعت و زمین‌شناسی است.

غار نخجیر در دلیجان

چرا تصور می‌کنید اثر فرازمینی‌ها را باید در آسمان یا روی زمین دنبال کنید؟ گاهی غارهای زیرزمینی هم آنقدر عجیب و غریب‌اند که به‌نظر می‌رسد روزگاری محل زندگی فرازمینی‌ها بوده‌اند. یکی از آنها، غار نخجیر است؛ غاری در نزدیکی شهر نراق در شهرستان دلیجان استان مرکزی با حدود ۷۰میلیون سال قدمت که پر است از قندیل‌های آهکی و استلاگمیت‌ها و استلاکتیک‌های شگفت‌انگیز و طبیعی.

شهربری در مشکین‌شهر

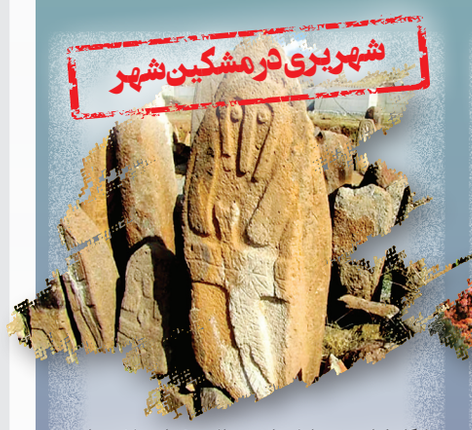

انگار فرازمینی‌ها ۸هزار سال پیش از میلاد در این منطقه ۲۸۰سنگ برافراشته از سنگ‌نگاره‌ها، گورهای تاریخی و آثار معماری سنگی‌ساخته و آنها را از خود به یادگار گذاشته‌اند. این محوطه باستانی و حیرت‌انگیز در ۳۷کیلومتری شرق مشکین‌شهر در ۲کیلومتری روستای پیرازمیان واقع شده که از کنارش رودخانه قره‌سو عبور می‌کند.

ماخونیک در بیرجند

چون تصوری درست از فرازمینی‌ها در دست نیست، ذهن آدمی از آنها موجوداتی بزرگ یا بسیار کوچک تجسم می‌کند. در ایران روستایی هست که قد ساکنانش بسیار کوتاه است و خانه‌هایشان هم متناسب با قدشان ساخته شده است؛ آنقدر که انگار روزگاری این خانه‌ها متعلق به فرازمینی‌ها بوده است. روستای ماخونیک در شرق استان خراسان جنوبی، شهرستان سربیشه، دهستان دُرّح واقع شده است.

کوه‌های رنگی جاده سرچم در اردبیل

کوه‌های رنگی جاده سرچم، در مسیر اردبیل به میانه، یکی از جلوه‌های طبیعی و منحصربه‌فرد و عجیب ایران هستند که با طیف گسترده‌ای از رنگ‌ها مانند قرمز، زرد، سبز، سفید و نارنجی چشم هر بیننده‌ای را خیره می‌کنند. این کوه‌ها حاصل میلیون‌ها سال رسوب‌گذاری و فرسایش زمین‌شناسی‌اند و به‌دلیل وجود مواد معدنی مختلف، رنگ‌های متنوعی به‌خود گرفته‌اند و ما را یاد فرازمینی‌ها می‌اندازند.

ارواح سنگی در تهران

در نزدیکی تهران، روستایی هست با کوه‌ها و صخره‌هایی سنگی که اشکال عجیب و غریبش مثل آدمک‌هایی فرازمینی‌اند و به روستای ارواح سنگی معروف شده است. کوه وردیج در غرب تهران و در نزدیکی روستای وردیج واقع شده و برخی کوه‌هایش شبیه به جمجمه انسان‌اند و رازآلود که به‌دلیل فرسایش بادی یا هوازدگی در طول زمان عجیب‌تر و فرازمینی‌تر هم شده‌اند.

حال خوب

۴ باری که نباید به دوش بکشید

فاطمه عباسی | روزنامه‌نگار | در هیاهوی زندگی مدرن، جایی که فشارهای اقتصادی و اجتماعی شانه‌هایمان را خم کرده، یک بار نامرئی اما سنگین دیگر هم وجود دارد که اغلب خودمان داوطلبانه بر دوش می‌گذاریم: «مسئولیت خوشحالی و سرنوشت دیگران». بسیاری از ما در چرخه بی‌پایانی از اضطراب گرفتار شده‌ایم و مدام با خود تکرار می‌کنیم که اگر فلانی ناراحت شد، اگر دوستم تصمیم غلطی گرفت، یا اگر نتیجه کار طبق برنامه پیش نرفت، حتما «من» کوتاهی کرده‌ام، اما حقیقت این است که این صدای وجدان نیست؛ بلکه صدای اضطراب است که می‌خواهد با ایجاد «توهم کنترل» جهان را برایمان امن‌تر جلوه دهد. روانشناسان معتقدند بزرگ‌ترین خطای ذهنی ما، ناتوانی در تشخیص مرز میان «دلسوزی» و «مسئولیت‌پذیری بیمارگونه» است. ما غالبا تصور می‌کنیم وظیفه داریم احساسات دیگران را مدیریت کنیم. اگر عزیزی خشمگین یا افسرده است، خود را به آب و آتش می‌زنیم و فرسوده می‌شویم تا او را آرام کنیم؛ غافل از اینکه احساسات هر فرد، واکنش درونی او به جهان است و ما هرقدر هم محترمانه و دلسوز باشیم، نمی‌توانیم و نباید بار تنظیم هیجانات دیگران را به دوش بکشیم. تلاش برای راضی نگه‌داشتن همه، در نهایت به نادیده گرفتن مرزهای شخصی و قربانی کردن آرامش خودمان ختم می‌شود.
از سوی دیگر، اضطراب ما را وامی‌دارد تا نقش «ناجی» را بازی کنیم. وقتی می‌بینیم عزیزانمان تصمیمات اشتباه می‌گیرند، می‌خواهیم به جای آنها فرمان زندگی‌شان را به‌دست بگیریم، اما واقعیت تلخ و رهایی‌بخش این است که ما مالک زندگی دیگران نیستیم. هر انسانی حق دارد اشتباه کند و از مسیر تجربه شخصی خودش رشد کند. گرفتن فرصت اشتباه کردن از دیگران، در واقع گرفتن فرصت زندگی کردن از آنهاست. علاوه بر این، باید بپذیریم که ما تنها مالک «تلاش» خود هستیم، نه «نتیجه» آن. در محیط‌های کاری و اجتماعی، عوامل بی‌شماری خارج از کنترل ما وجود دارد. سرزنش کردن خود برای نتیجه‌ای که هزار و یک عامل بیرونی در آن دخیل بوده، تنها فرسودگی به همراه می‌آورد. همچنین، تلاش برای گنجیدن در قالب انتظارات کلیشه‌ای جامعه یا خانواده، جنگی است که در آن پیروزی ممکن نیست. در نهایت، بیایید با خودمان صادق باشیم؛ تنها چیزی که حقیقتا در کنترل ماست، رفتار، کلام و نیت‌های خودمان است. نحوه برداشت دیگران از رفتارهای ما یا واکنشی که نشان می‌دهند در قلمروی مسئولیت ما نیست. زمین گذاشتن این بارهای اضافی، بی‌مسئولیتی نیست؛ بلکه آغاز مسیری سالم برای زیستن و بازپس‌گیری آرامش از دست رفته است.

عکس خانه

رقص انگشتان بر تار و پود نیزار

در پس‌زمینه‌ای از بافته‌های طلایی که چون خورشید تابان سیستان می‌درخشند، دستان هنرمند استادکار، قصه‌ای کهن را روایت می‌کند. اینجا سیستان است و این هنر «خولک‌بافی» نام دارد؛ هنری که ریشه در تاریخ و همزیستی مسالمت‌آمیز مردمان این دیار با طبیعت دریاچه هامون دارد. خولک‌بافی در واقع نوعی حصیربافی منحصربه‌فرد است که ماده اولیه آن از ساقه‌های نی خاصی به نام «خولک» تأمین می‌شود که در بستر تالاب هامون می‌روید. مردمان صبور سیستان، قرن‌هاست که با ظرافت و مهارتی مثال‌زدنی، این نی‌ها را در هم می‌تنند تا پرده‌هایی بیافرینند که نه‌تنها سایه‌ای خنک در برابر گرمای سوزان کویر باشند، بلکه مانعی در برابر ریزگردها و بادهای ۱۲۰روزه هم هستند.
این پرده‌ها که به آنها «پرده خولکی» می‌گویند، شاهکاری از مهندسی بومی‌اند؛ چرا که با پاشیدن آب روی آنها، هوای عبوری خنک می‌شود و مانند یک کولر طبیعی عمل می‌کنند. این تصویر از کارگاه صنایع دستی، نمادی از امید و تداوم حیات است. هر گرهی که این مرد بر تار و پود می‌زند، یادآوری می‌کند که حتی در سخت‌ترین شرایط اقلیمی هم می‌توان زیبایی آفرید و با طبیعت مدارا کرد. خولک‌بافی، شناسنامه هویتی سیستان و میراثی است که باید با جان و دل پاس داشته شود تا نوای زندگی در هامون همچنان به گوش برسد.